

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงพาณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๒/๒๕๕๖

วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๐
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลจังหวัดนนทบุรีส่งคำโต้แย้งของผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๘๗๕/๒๕๕๓
ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕
วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ ได้ความว่า ธนาคารดีบีเอส ไทยทง จำกัด (มหาชน)
เป็นโจทก์ฟ้องบริษัท กรุงเทพปิยะพันธ์ จำกัด กับพวก เป็นจำเลย รวม ๕ คน ฐานผิดสัญญา
กู้ยืมเงิน เบิกเงินเกินบัญชี ตัวสัญญาใช้เงิน บังคับจำนอง และค้ำประกัน ตามคดีแพ่งหมายเลขดำที่
๘๗๕/๒๕๕๓

ขอให้บังคับจำเลยทั้งห้าชำระหนี้ให้โจทก์ เป็นเงิน ๒๑๕,๑๖๓,๗๑๒.๕๑ บาท จำเลยทั้งห้า
ได้ให้การต่อสู้ฟ้องของโจทก์ในเรื่องอำนาจฟ้อง ฟ้องเคลื่อนคลุม การคำนวณดอกเบี้ยโดยมิชอบด้วย
กฎหมายและปฏิเสธฟ้องโจทก์ทั้งหมด

ต่อมาบริษัทบริหารสินทรัพย์ เอ็น เอฟ เอส จำกัด ได้ยื่นคำร้องขอสวมสิทธิเข้าเป็นโจทก์
ในคดีนี้ ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

คดีอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลจังหวัดนนทบุรี

จำเลยทั้งห้า ได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ ต่อศาลจังหวัดนนทบุรีความว่า
การที่พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้การโอน
สินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์หากบริษัทบริหารสินทรัพย์
มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้อง
ดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘
วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และ

มาตรา ๑๐ บัญญัติให้การโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ บริษัทบริหารสินทรัพย์อาจเรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกหนี้ตามสัญญาเดิมได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม ณ วันที่รับโอนมา แต่ถ้าสัญญาเดิมได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราลอยตัวและไม่มีฐานในการคำนวณของสถาบันการเงินเดิมให้อ้างอิงได้ ให้คำนวณอัตราดอกเบี้ยตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ผู้ร้องเห็นว่า มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๐ ดังกล่าวเป็นการให้สิทธิแก่บริษัทบริหารสินทรัพย์เหนือกว่าบุคคลทั่วไป โดยให้ได้รับยกเว้นการที่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และมาตรา ๖๕๔ บทบัญญัติมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ และขอให้ศาลจังหวัดนนทบุรีส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ศาลจังหวัดนนทบุรีพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีตามคำโต้แย้งของจำเลยทั้งห้า เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงให้ส่งคำร้องนี้มายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญประชุมปรึกษาแล้ว มีมติให้รับคำร้องของผู้ร้องไว้ดำเนินการต่อไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐

ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามคำร้องผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ และเป็นกรณีที่ศาลจังหวัดนนทบุรี ส่งมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ จึงอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ได้

ปัญหาตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัย มี ๒ ข้อ ดังนี้

ข้อ (๑) พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในประเด็นนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยแล้วว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ (ดูคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และคำวินิจฉัยส่วนตัวของนายปรีชา เถลิมาณิชย์ ที่ ๔๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕) จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

ข้อ (๒) พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า “ในการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ บริษัทบริหารสินทรัพย์อาจเรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกหนี้ตามสัญญาเดิมได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม ณ วันที่รับโอนมา แต่ถ้าสัญญาเดิมได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราลอยตัวและไม่มีฐานในการคำนวณของสถาบันการเงินเดิมให้อ้างอิงได้ ให้คำนวณอัตราดอกเบี้ยตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ให้ลูกหนี้ตามสัญญาเดิมกู้ยืมเงินเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่าของทรัพย์สินที่รับโอน ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์สามารถเรียกเก็บดอกเบี้ยได้ตามอัตราที่ตกลงกัน

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้นำมาตรา ๖๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับ แต่จะเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดมิได้”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๐ ดังกล่าวเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้สิทธิในการเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ย ในการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ผู้รับโอนดังต่อไปนี้

ก. บริษัทบริหารสินทรัพย์มีสิทธิเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยจากลูกหนี้แห่งสิทธิที่รับโอนมาตามอัตราดอกเบี้ยในสัญญาเดิมได้โดยไม่เกินอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม ณ วันที่รับโอนมา

ข. ถ้าสัญญาเดิมได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราลอยตัว และไม่มีฐานในการคำนวณของสถาบันการเงินเดิมผู้โอนที่จะอ้างอิงได้ก็ให้คำนวณอัตราดอกเบี้ยตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ค. ถ้าลูกหนี้เดิมได้กู้เงินจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ผู้รับโอนนี้มาเพิ่มเติม การคิดอัตราดอกเบี้ยในกรณีนี้ก็ให้ถือตามอัตราที่ตกลงกัน

การดำเนินการตามข้อ ก. ถึง ค. มิให้นำมาตรา ๖๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับ แต่จะเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดมิได้

ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ให้บุคคลมีความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม จะกระทำมิได้

สำหรับพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกาศใช้ เพื่อให้สถาบันการเงินที่มีปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพเป็นจำนวนมากแก้ปัญหาด้วยการขายหรือโอนให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์โดยเฉพาะพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองลูกหนี้ที่บริษัทบริหารสินทรัพย์รับโอนหนี้สินมาจากสถาบันการเงิน ไม่ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์เรียกเก็บดอกเบี้ยสูงเกินไปจากข้อตกลงตามสัญญาเดิม เพราะจะเป็นภาระของลูกหนี้เพิ่มขึ้นโดยไม่เป็นธรรมแก่ลูกหนี้ บทบัญญัติของกฎหมาย มาตรา ๑๐ จึงกำหนดให้บริษัทบริหารสินทรัพย์เรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกหนี้ตามสัญญาเดิมได้โดยไม่ต้องไม่เกินอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม

ณ วันที่รับโอนมา มิใช่บัญญัติให้สิทธิแก่บริษัทบริหารสินทรัพย์มีสิทธิเกินกว่าหน้าที่ที่ลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบในอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม หรือในกรณีที่สัญญาเดิมกำหนดอัตราดอกเบี้ยลอยตัวและไม่มีฐานในการคำนวณให้อ่างอิงได้ บริษัทบริหารสินทรัพย์ต้องใช้อัตราดอกเบี้ยตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด หรือในกรณีที่มีการกู้ยืมเงินเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่าของทรัพย์สินที่รับโอน กฎหมายกำหนดให้เรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราที่ตกลงกัน ทั้งนี้เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นให้บริษัทบริหารสินทรัพย์เรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกหนี้ โดยประเมินจากฐานะ ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละรายเป็นสำคัญ

สำหรับเหตุผลที่ยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับกับการเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยของบริษัทบริหารสินทรัพย์ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ เพื่อให้สอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินเรียกเก็บจากลูกหนี้ตามสัญญาเดิม ซึ่งได้รับการยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับตามพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดสิทธิของเจ้าหนี้คนใหม่ในการคิดอัตราดอกเบี้ย และให้ความคุ้มครองแก่ลูกหนี้ภายในกรอบของข้อตกลง และกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน มิได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมแต่อย่างใด

ดังนั้นในปัญหานี้ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๔ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายปรีชา เฉลิมวิชัย นายพันธ์ จันทรปาน นายมงคล สระภู่น นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชาชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ นายอมร รักษาสัตย์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ อีก ๑ คน คือ นายจุมพล ณ สงขลา วินิจฉัยว่า กรณีตามคำร้องไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑
มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐

นายปรีชา เถลิมนิชย์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ